

KÚRIA

Bfv.II.320/2012/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. év október hó 25. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A vesztegetés büntette miatt a terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a IV. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Veszprém Megyei Bíróság 1.B.185/2007/67. számú ítéletét, illetőleg a Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Bf.24/2010/25. számú végzését a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 8.420 (nyolcezer-négyszázhusz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Veszprém Megyei Bíróság a 2009. december 11. napján kelt 1.B.185/2007/67. számú ítéletével IV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. 253.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő hivatali vesztegetés büntetében.

Ezért őt 1 év 6 hónap börtönbüntetésre, mellékbüntetésként 2 év közügyektől eltiltásra és 300.000.-Ft pénzmellékbüntetésre ítélte.

Rendelkezett a kiszabott pénzmellékbüntetés meg nem fizetése esetére annak átváltoztatásáról.

Elrendelte a Veszprémi Városi Bíróság B.1257/1999/53. számú ítéletével kiszabott - 5 év próbaidőre felfüggesztett - 1 év 6

hónap börtönbüntetés utólagos végrehajtását.

A Veszprém Megyei Főügyészség B.2776/2005. számú vádirata alapján eljáró Veszprém Megyei Bíróság ítéletében a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapított III. pont alatt rögzített tényállásában IV. rendű terheltre vonatkozóan a személyi körülmények összefoglalását követően az I. rendű terhelt munkaköri leírását is érintve a következőket rögzítette:

I. rendű terhelt 1999. december 1-je óta dolgozott munkaügyi felügyelőként, kezdetben az O. M. és M. F. V. M.-i F.-en, majd 2006. január 1-jétől az O. M. és M. F. K.-d.-i M. F.-nél, amelynek székhelye V., B.-i u. 8. sz. alatt működött.

Munkaköri leírása szerint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényben, a szabálysértésekről szóló módosított 1999. évi LXIX. törvényben megfogalmazottak szerint hatóságként jár el, illetőleg hatósági jogkört gyakorol. Hatósági jogkörét a munkaügyi ellenőrzésről szóló módosított 1996. évi LXXV. törvény határozza meg.

Feladatkörébe tartozott illetékességi területén a feladatait meghatározó törvények szerint, a jogkörét meghatározó jogszabályi előírások keretén belül munkaügyi ellenőrzések végzése, így többek között jogosult volt, mint munkaügyi felügyelő önálló ügyintézésre, munkaügyi bírság kiszabására. Az ellenőrzött gazdasági szervezetek vezetőivel (tulajdonosával, résztulajdonosával, vezető alkalmazottaival) nem hozhatott létre magánjellegű találkozásokat; mint felügyelő nem alkudhatott ki és nem fogadhatott el az ellenőrzöttől ár, vagy egyéb engedményeket, ingyenes, vagy nem értékarányos szolgáltatást, vagy árut a saját maga vagy hozzátartozója részére.

Az L. Bt. gépkocsivezetőjét, T. R.-t 2005. év október végén a Bács-Kiskun Megyei Közlekedési Felügyelet ellenőrizte, és a menetíró lappal kapcsolatban hiányosságokat állapított meg. T. R. erről a Bt.-nél adminisztrációs feladatokat végző V. rendű terheltet tájékoztatta.

A Bt. tényleges vezetését, irányítását ellátó IV. rendű, valamint az adminisztrációs feladatokat végző V. rendű terheltek a menetíró lappal kapcsolatos hiányosságok miatt munkaügyi ellenőrzésre számítottak, ezért az esetleges munkaügyi ellenőrzés során feltárható hiányosságok miatti bírság csökkentése, megakadályozása céljából V. rendű terhelt felvette a kapcsolatot I. rendű terhelttel, akit a munkaügyi hiányosságokról tájékoztattott, és tanácsokat kért azok megszüntetésére.

2005. év végén, közelebbről meg nem határozható időpontban, I. rendű terhelt tájékoztatta V. rendű terheltet, hogy munkaügyi

ellenőrzést tart a Bt.-nél, és az ehhez szükséges adminisztrációs anyagot gyűjtse össze.

V. rendű terhelt annak érdekében, hogy I. rendű terhelt a munkaügyi ellenőrzés során hiányosságokat ne tárjon fel, az esetleges munkaügyi bírság ne legyen túlságosan magas összegű, 2006. január hónapban megállapodott I. rendű terhelttel, hogy 100.000.-Ft készpénz ellenében I. rendű terhelt a Bt.-nél lefolytatandó munkaügyi ellenőrzés során az észlelt hiányosságokat enyhébben bírálja el. Erről V. rendű terhelt tájékoztatta IV. rendű terhelte, aki V. rendű terhelt - mint közvetítő - útján jelezte I. rendű terhelt irányába, hogy hajlandó az I. rendű terhelt által kért 100.000.-Ft-ot kifizetni, csak a későbbi ellenőrzés eredményeképpen ne kapjon büntetést a cég.

2006. február 2-án I. rendű terhelt a Bt. V, S. u. alatt lévő irodájában ellenőrzést tartott. Erről jegyzőkönyvet vett fel. A kedvező elbírálás érdekében IV. rendű terhelttől - hivatali kötelességét megszegve - 100.000.-Ft készpénzt vett át és további munkaügyi iratok bemutatását kérte, amelynek IV. rendű terhelt eleget is tett.

I. rendű terhelt által a munkaügyi ellenőrzés során felvett jegyzőkönyvet a munkaügyi felügyeletnél nem iktatták, a jegyzőkönyv az I. rendű terhelttől került lefoglalásra.

Ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelését és összegzését követően megállapította, hogy megítélése szerint ezen tényállási ponttal érintett eseménysor az abban résztvevő személyek aktuális tudattartalmát, tudati beállítódását tekintve a bűncselekmény-sorozat legklasszikusabb vesztegetése. Egyrészt súlyos kötelezettségszegés, hogy a munkaügyi felügyelő az V. rendű terhelttel, mint közvetítővel egyáltalán ilyen módon és ilyen tartalommal tartja a legalapvetőbb tilalmakat megszegve a kapcsolatot, másrészt, hogy a jogszabályoknak megfelelően nem dokumentálja az ellenőrzést, és éppen utóbbi elmulasztása az egyik eszköze a jogtalan előny megszerzésének. Harmadrészt az I. rendű terhelt védekezésének elfogadása esetén is súlyosan jogellenes, hogy az ellenőrzöttől az ellenőrzéssel párhuzamosan, egyidejűleg megbízást fogadott volna el. Valójában azonban azzal szegte meg alapvetően hivatali kötelezettségeit, hogy V. rendű terhelt közreműködésével és körültekintő előkészítése mellett a jogellenes utakon járó ellenőrzöttől 100.000.-Ft-ot csikart ki.

A bíróság megítélése szerint a bűncselekmény megvalósulása szempontjából lényegtelen, hogy az I. rendű terhelt színlelte-e a hivatalos eljárását. A lényeg, hogy a hivatali működésével kapcsolatban kért és fogadott el jogtalan előnyt. Ez pedig aggálytalanul megállapítható, éppúgy, mint az, hogy IV. rendű terhelt az V. rendű terhelt aknamunkája eredményeképpen

tudatosított szabályszegések és azok lehetséges következményei ismeretében a munkaügyi felügyelő, mint hivatalos személy megvásárlásáról határozott, és az I. rendű terhelt által meghatározott összeget ki is fizette. Az is nyilvánvalónak mutatkozik - mutat rá az indokolás - , hogy IV. rendű terhelt az I. rendű és V. rendű terhelt ellene irányuló összeesküvéséről nem tudott, aktuálisan a jogszerű ellenőrzés tudatában tanúsított aktív vesztegetői magatartást.

Az elsőfokú bíróság ezen indokok alapján mondta ki bűnösnek IV. rendű terheltet a már hivatkozott bűncselekményben, és szabott ki vele szemben büntetést.

Az első fokú ítélet ellen IV. rendű terhelt vonatkozásában az ügyész súlyosításért, a terhelt és védője felmentés végett jelentettek be fellebbezést. A másodfokú bíróság nyilvános ülésén IV. rendű terhelt védője az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

A másodfokon eljáró Győri Ítéltábla a 2011. november hó 29. napján tartott nyilvános ülésen meghozott Bf.24/2010/25. számú végzésében az elsőfokú bíróság ítéletét IV. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a IV. rendű terhelt bűnösségére vont következtetés okszerű, cselekményének minősítése megfelel az anyagi jogi szabályoknak.

Rámutatott, hogy a vesztegetési korrupciós cselekményeknél az aktív és a passzív oldal nem választható külön, és együttesen kell vizsgálni. Így az I. rendű terhelt magatartása mellett nem lehet figyelmen kívül hagyni a többi (II-IX. rendű), köztük a IV. rendű terhelt cselekvőségét sem, és jogilag értékelni kell. A leírtak szerint az I. rendű terhelt magatartása hivatali, illetve közélet tisztasága elleni bűncselekménynek minősül, emellett az ügyben érintett terhelt-társai, köztük a IV. rendű terhelt sem hivatkozhatnak a tényállási elemek hiányára, és a terhükre rótt bűncselekmények szintén megállapíthatóak.

- o -

Az ügyben meghozott jogerős ügydöntő határozat ellen IV. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§ (1) bekezdésének a) pontjában foglalt okból.

Ebben sérelmezi, hogy az elsőfokú bíróság ítélete, és a másodfokú bíróság azt helybenhagyó végzése jogszabálysértő, mert nem vizsgáltak a lehallgatási jegyzőkönyvek adatain túl mást, vagyis az elkövetői szándékot. Hivatkozik továbbá arra, hogy cége külföldi székhelyű, ezért a magyar munkaügyi hivatal által nem ellenőrizhető, ha pedig nem ellenőrizhető, akkor nem is büntethető.

Végül pedig az események folyamatában a vesztegetésre irányuló szándéka megváltozott. Ennek eredményeként cselekménye nem vált befejezetté, a bűncselekmény kísérlete miatt pedig önkéntes elállása folytán nem büntethető.

A Legfőbb Ügyészség BF.866/2012. számú átirata szerint a bíróságok a büntető anyagi jogszabályok törvényes alkalmazásával állapították meg a terhelt bűnösségét hivatali vesztegetés büntetében, mert a törvényi tényállás valamennyi eleme megvalósult. A felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak. Ezért az ügyben hozott első- és másodfokú határozatok hatályában történő fenntartására tett indítványt.

A Kúria az ügyben nyilvános ülést tűzött ki.

Felszólalásában IV. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítványban, a legfőbb ügyész képviselője az átiratában foglaltakat fenntartotta.

A nyilvános ülésen IV. rendű terhelt előadta, hogy valóban szándékában állt a vesztegetés, de az elkövetés időpontjában két céggel rendelkezett. Az egyik székhelye belföldön, a másiké külföldön volt. Miután az összes munkavállaló, így T. A. is a külföldi székhelyű céghez volt bejelentve, a vizsgálóbiztos pedig közölte vele, hogy ilyen cégekkel szemben nincs ellenőrzési joga, így a vesztegetés okafoggyottá vált. A 100.000 forintot ezután azért adta, hogy az I. rendű terhelt adjon tanácsot, milyen szabályokat kell betartani.

- o -

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek kizárólag a Be. 416.§-ának (1) bekezdésében meghatározott okokból van helye. Az (1) bekezdés a) és b) pontja az anyagi jogszabálysértésekre alapított felülvizsgálati okokat határozza meg, míg az (1) bekezdés c) pontja az abszolút eljárási szabálysértések esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét.

IV. rendű terhelt indítványában a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a) pontjára hivatkozott. Aszerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős üggyöntő határozata ellen akkor van helye, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A Be. 423.§-ának (1) bekezdése ugyanakkor a felülvizsgálati

eljárásban érvényesülő úgynevezett tényálláshoz kötöttséget rögzíti, ami azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a tényállás felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. A jogkérdések kizárólag a tényállásban rögzítettek alapulvételével vizsgálhatók és dönthetők el.

A Kúria a fentiek figyelembevételével mellett megállapította, hogy az eljáró bíróságok az irányadó tényálláshoz képest nem sértettek anyagi jogszabályt sem a IV. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapításakor, sem a terhére rótt bűncselekmény jogi minősítésénél.

IV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában előterjesztett, majd szóbeli felszólalásában is megismételt érvelése - miszerint amikor kiderült, hogy külföldi székhelyű cége a magyar munkaügyi hivatal által nem ellenőrizhető, ekkor vesztegetésre irányuló szándéka is megváltozott, vagyis kísérleti szakban maradt, amitől önkéntesen elállt - érdemben nem foghat helyt, ekként alaptalan.

A felülvizsgálat során irányadó tényállás ugyanis nem tartalmaz az ellenőrzés alá vont cég székhelyére vonatkozóan megállapítást. Azt sem tartalmazza, hogy a terhelt az elkövetés idején két céggel rendelkezett, amelyből az egyik külföldi székhelyű. A terheltnek ezek a hivatkozásai a felülvizsgálati eljárásban nem relevánsak, mert a megállapított tényállást támadják. Az ítéleti tényállás tárgya ezzel szemben az L. Bt.-nél tartott munkaügyi ellenőrzés, amelynek során IV. rendű terhelt tudomást szerzett az V. rendű terhelttől, hogy 100.000.-Ft készpénz ellenében I. rendű terhelt hajlandó a Bt.-nél lefolytatandó munkaügyi ellenőrzés során az észlelt hiányosságokat enyhébben elbírálni. Ezek után, 2006. február 2. napján IV. rendű terhelt 100.000 forintot adott át a munkaügyi ellenőrzést végző, hivatalos személynek minősülő I. rendű terheltnak, aki azt átvette.

Ezáltal a bűncselekmény befejezetté vált.

A Kúria megállapítja, hogy a tényállás III. pontjában írt cselekményével a IV. rendű terhelt maradéktalanul kimerítette a Btk. 253.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő hivatali vesztegetés büntetettét.

A Büntető Törvénykönyv hivatkozott §-ában megfogalmazott bűncselekmény a hivatalos személy megvesztegetését bünteti. Az elkövetési magatartás előny adása, vagy ígérese. A bűncselekmény akkor is megvalósul, ha a jogtalan előnyt nem a hivatalos személynek, hanem rá tekintettel az elkövető másnak adja, vagy ígéri. A célzat tartalma ugyanakkor az, hogy az előny által a hivatalos személy „jóindulatát” megnyerni és így a döntés hozatalába olyan motívumokat vinni, amelyek az ügy érdekét tekintve irrelevánsak; rendszerint tehát nem közvetlenül az, hogy a

hivatalos személy valamely meghatározott hivatali kötelességét megszegje, hanem hogy a vesztegetőre nézve lehető legkedvezőbb módon intézkedjék.

A bűncselekmény passzív alanya a Btk.253.§-nál a hivatalos személy, az aktív vesztegető pedig az a személy, aki a jogtalan előnyt adja, vagy ígéri. Az aktív vesztegetés szándékos bűncselekmény, amely már a jogtalan előny ígéretével befejezetté válik.

Megjegyzí a Kúria, hogy a vesztegetés kísérlete igen ritka, mert az ígérés, illetőleg az adás megkezdése anélkül, hogy befejeződne, ritkán fordul elő. (Kísérlet lehet, ha írásban történik az ígérés és a levél nem jut el a címzetthez.)

Jelen ügyben az irányadó tényállás szerint IV. rendű terhelt közvetítőn (V. rendű terhelt) keresztül nem csak ígérte a jogtalan előnyt, hanem később a pénzt át is adta az I. rendű terheltnek. A jogtalan előny ígéretével a bűncselekmény már befejezetté vált, így azt követően az önkéntes elállás, mint büntethetőséget kizáró ok sem valósulhatott meg.

Utal egyúttal a Kúria arra, hogy a Be. 258/B.§-a értelmében a külföldi hivatalos személy működésével kapcsolatban is elkövethető a vesztegetés nemzetközi kapcsolatban.

Észlelte ugyanakkor, hogy a nyomozati iratok 384. oldalán elfekvő cégkivonat szerint az L. Bt. az elkövetés idején magyarországi székhellyel rendelkezett.

Anyagi jogszabálysértés hiányában a törvényi büntetési keretben kiszabott büntetés megváltoztatására sincs alap.

A Be. 423.§-ának (5) bekezdése alapján hivatalból lefolytatott vizsgálatra figyelemmel a Kúria azt is megállapította, hogy az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróságok nem követtek el a fenti törvényhely szerint értelmezhető eljárási szabálysértést.

- o -

Mindezek alapján a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott első- és másodfokú határozatot - a Be. 426.§-a alapján - hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatát pedig a Be. 416.§ (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418.§-ának (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. október hó 25.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Schábné Dr. Proszonyák Éva s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő

Bné